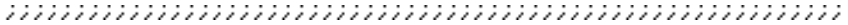

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРЕДИТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

**II Міжнародна науково-практична Інтернет-
конференція**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ КРИЗОВИХ
ЯВИЩ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ»**

(м. Одеса, 20 – 21 квітня 2017 року)

**ODESSA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
FACULTY OF CREDIT AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF BANKING**

II International scientific and practical Internet conference

**“ACTUAL ISSUES OF THE FINANCIAL MARKET
FUNCTIONING IN THE CONDITIONS OF THE CRISIS
IN GLOBAL ECONOMY”**

(Odessa, Ukraine, 20 – 21 of April, 2017)

ОДЕСА – 2017 – ODESSA

УДК 336
ББК 65.9(4Укр)26

А 43 Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса 20-21 квітня 2017 р.): Банківська система України в епоху внутрішніх і зовнішніх потрясінь: теоретичні, організаційні та правові аспекти. Монетарна політика та регулювання: світовий досвід і вітчизняні перспективи. Регіональні виміри взаємодії фінансового ринку та реального сектору національної економіки. Теорія і практика обліково-аналітичного забезпечення розвитку суб'єктів господарювання та фінансово-кредитних установ. Світовий ринок і економіка України: Інтеграція та партнерство в кризових умовах. Теорія та історія соціально-економічного розвитку України та світу. Студентська секція. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 168 с.

Наукові праці, що представлені в цьому збірнику, присвячені теоретичним, організаційним та правовим проблемам функціонування банківської системи, світовому досвіду і вітчизняним перспективам монетарної політики та регулювання, регіональним вимірам взаємодії фінансового ринку та реального сектору національної економіки, теорії та практиці обліково-аналітичного забезпечення, інтеграції та партнерству світового ринку й економіки України та світу, теорії та історії соціально-економічного розвитку України та світу.

Конференція проводиться кафедрою банківської справи Одеського національного економічного університету. Видання розраховане на дослідників, викладачів і студентів економічних спеціальностей, практикуючих фінансистів, юристів, аналітиків, працівників органів державного управління.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Редакційна колегія може не поділяти повністю або частково думки авторів.

Організатори конференції та редакційна колегія:

Завадська Д.В. к.е.н., доцент кафедри банківської справи, Шелудько С. А., викладач кафедри банківської справи

Члени редакційної колегії:

Кузнєцова Л. В., д.е.н., професор
Коваленко В. В., д.е.н., професор
Рябініна Л. М., д.е.н., професор
Завадська Д. В., к.е.н., доцент
Жердецька Л. В., к.е.н., доцент
Сергєєва О. С., к.е.н.; старший викладач
Шелудько С. А., викладач

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 12 від «23» травня 2017 р.)

JEL A-Z

Administrative committee: D. Zavadska, PhD, Associate Professor of the Banking Department, ONEU S. Sheludko, Lecturer of the Banking Department, ONEU

Additional Committee:

- L. Kuznietsova, Sc.D., Professor, Head of the Department of Banking, ONEU
- V. Kovalenko, Sc.D., Professor of the Banking Department, ONEU
- L. Riabinina, Sc.D., Professor of the Banking Department, ONEU
- D. Zavadska, Ph.D., Associate Professor of the Banking Department, ONEU
- L. Zherdetska, Ph.D., Associate Professor of the Banking Department, ONEU
- O. Serhieieva, Ph.D., Senior Lecturer of the Banking Department, ONEU
- S. Sheludko, Lecturer of the Banking Department, ONEU

ACTUAL ISSUES OF THE FINANCIAL MARKET FUNCTIONING IN THE CONDITIONS OF THE CRISIS IN GLOBAL ECONOMY

II International scientific and practical Internet conference

Actual Issues of the Financial Market Functioning in the Conditions of the Crisis in Global Economy: Conference Scientific Works, II International scientific and practical Internet conference (April, 20-21, Odessa, Ukraine). Odessa, 2017. 168 p.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

While every effort and care has been made to ensure the accuracy of the information contained in this publication, the publisher cannot accept responsibility for any errors or omissions it may contain. The opinions expressed in this issue are the responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the opinion of the editor.

Шелудько С.А.	
ОЦІНКА ВПЛИВУ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА КРЕДИТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	61
РЕГІОНАЛЬНІ ВИМІРИ ВЗАЄМОДІЇ ФІНАНСОВОГО РИНКУ ТА РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Гаркуша Ю.О., Мельничук О.Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ БАНКІВ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	67
Малиш Д.О.	
ВПЛИВ СТАНУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	72
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ	
Ачкасова С.А., Мардоян Є.Г.	
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	77
Бондаренко Є.К.	
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	83
Мороз М.О.	
ЧИННИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	87
СВІТОВИЙ РИНОК І ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ІНТЕГРАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО В КРИЗОВИХ УМОВАХ	
Сапоженков М.М.	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МАРКЕТИНГОВІ ДІЯЛЬНОСТІ САНАТОРІВ	94
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА СВІТУ	
Diana V. Zavadska	
EDUCATION DEVELOPMENT AS COMPONENT OF UKRAINE'S INNOVATIVE ECONOMY BUILDING-UP.....	101
Крупіна С.В.	
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	105
СТУДЕНТСЬКА СЕКЦІЯ	
Дерев'янюк Ю.В.	
РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	111

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
ТА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ**

**THEORY AND PRACTICE OF ACCOUNTING AND
ANALYTICAL SUPPORT FOR BUSINESS AND FINANCIAL
INSTITUTIONS**

JEL F36, G22, G28

Ачкасова Світлана Анатоліївна

к.е.н., доцент кафедри управління фінансовими послугами

Мардоян Єрануї Гарніківна

*студентка Відділу заочної, дистанційної
та післядипломної освіти,*

*Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця*

м. Харків, Україна

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ**

У статті удосконалено методику оцінки платоспроможності страхової компанії шляхом побудови інтервалів значень показників рівня та запасу платоспроможності страхових компаній за «дуже низьким», «низьким», «середнім», «високим» та «дуже високим» рівнями. Використання відібраних показників платоспроможності страхових компаній, заснованих на розрахунку за даними фінансової звітності страховиків, дозволить виявити тенденції до кумуляції та збільшення ризиків страховиків.

Ключові слова: *платоспроможність страховика, оцінка платоспроможності, рівень платоспроможності, запас платоспроможності.*

Вплив фінансової кризи на страховий ринок України позначається зниженням платоспроможності фінансових установ та їхньою ліквідацією. Таким чином, проблема забезпечення платоспроможності діяльності страхових компаній в умовах нестабільності функціонування фінансового ринку України має підвищену актуальність.

Існує значна кількість внутрішніх факторів, що впливають на платоспроможність страхової компанії, зокрема: необґрунтованість страхового тарифу, недостатній розмір страхових резервів, випадкове

та катастрофічне зростання кількості страхових претензій, що виникли за договорами, які з якої-небудь причини не були перестраховані; неефективна політика перестрахування, неефективне формування страхового портфеля, збитки при розміщенні активів, а отже помилкові рішення щодо інвестиційної діяльності страховика та ін. Недостовірна оцінка платоспроможності страхової компанії є однією із найважливіших проблем як для окремої страхової компанії, так і для всього страхового ринку.

Отже, оцінка платоспроможності страхової компанії є підґрунтям для управління нею з метою забезпечення належного її рівня.

Актуальність цього дослідження зумовило необхідність визначення основних показників, які пов'язані зі платоспроможністю страхових компаній. Оцінку платоспроможності страхової компанії запропоновано здійснювати за законодавчо визначеною методикою [3] через співвідношення фактичного й більшого й нормативних запасів платоспроможності, а також доповнено показником, що відображає різницю між фактичного й більшого з нормативних запасів платоспроможності.

Шкальне вимірювання показників оцінки платоспроможності страхових компаній є підґрунтям для формування програми заходів, спрямованих на забезпечення належного рівня платоспроможності.

Раціональне використання інформації, а саме значення показників оцінки платоспроможності страхових компаній, можливо за умови перетворення її у форму, зручну для подальшого аналізу, спрямованого на ухвалення рішень керівниками страхових компаній, національним регулятором і споживачами страхових послуг.

У зв'язку з цим, перш ніж перейти до опису математико-статистичних методів, що використовуються для обробки цієї інформації, необхідно розглянути основні можливості й обмеження її формалізації.

Інтервальна шкала – порядкова плюс відомі відстані між двома будь-якими числами на шкалі (нульова точка шкали і одиниця вимірювання вибираються довільно). Відоме відношення будь-яких двох інтервалів. Не може визначатися коефіцієнт варіації [1].

Методики побудови інтервальних шкал ґрунтуються на аксіомі нормальності. Оцінювальні показники розподілені в економіці за нормальним законом Гауса, коли крайні інтенсивності показника трапляються рідше, ніж інтенсивності, близькі до середньої величини. Здебільшого показники розподілені не за нормальним законом [1].

Використання відібраних показників платоспроможності страхових компаній, заснованих на розрахунку за даними фінансової звітності

страховиків, дозволяють виявити тенденції до кумуляції та збільшення ризиків страховиків. Техніка аналізу спирається на кількісні показники, їхні граничні межі та якісну інтерпретацію інформації, отриманої в процесі оцінювання платоспроможності страховиків.

Досліджуючи умови здійснення мікропруденційного нагляду за діяльністю страхових компаній, з'ясувалося, що недостатньо розробленим є підхід до оцінювання проблем страхових компаній на ранніх стадіях, визначення діагностичних інструментів нагляду, орієнтованих на ризик і ґрунтовний аналіз впливу факторів ризиків. Це дало змогу дійти висновку про необхідність побудови шкал показників платоспроможності, що сприятиме вдосконаленню національного режиму пруденційного нагляду, зменшить його фрагментарність.

Для вирішення завдання шкального вимірювання показників платоспроможності страховиків зведено основні показники їхньої діяльності за 2015 рік за даними 30 компаній, інших, ніж страхування життя [2].

За результатами розрахунків показників оцінки платоспроможності встановлено: зазначені показники не розподілені за законом Гауса, що свідчить про асиметричність їхнього поділу, тобто існує невідповідність значень моди, медіани і середнього значення.

Визначення інтервалів значень показників платоспроможності страхових компаній здійснено в такій послідовності: виконано розрахунок відстані між модою і медіаною при правобічній асиметрії. Розраховано значення коефіцієнта коригування для кожного з показників. Визначено шкали та критерії показників платоспроможності страхових компаній, інших, ніж страхування життя, способом шкалювання на основі правила «трьох сигм», встановлено, що вони мають правобічну асиметрію розподілу, оскільки асиметрія має позитивне значення.

Проведено шкальне вимірювання показників платоспроможності страховиків з урахуванням корегуючого коефіцієнта при правобічній асиметрії розподілу значень показників, оскільки методики побудови інтервальних шкал базуються на аксіомі нормальності.

Інтервали значень шкали показників оцінки платоспроможності при правобічній асиметрії наведено в табл. 1.

Ґрунтуючись на визначених інтервалах шкал показників оцінки платоспроможності страховиків (табл. 1) можна встановити, чи достатньо високі показники платоспроможності страховиків, наприклад які є найбільшими за рівнем капіталізації за даними Insurance top.

Таблиця 1

**Інтервали значень шкали показників платоспроможності
страховиків при правобічній асиметрії**

Порядок розрахунку	Інтервали рівня платоспроможності страховика	Інтервали запасу платоспроможності страховика	Критерій
$[-\infty; M - 2\sigma k)$	$[0; 0,01)$	$[0; 11,34)$	Дуже низький
$[M - 2\sigma k; M - 1\sigma k)$	$[0,01; 2,01)$	$[11,34; 13851,54)$	Низький
$[M - 1\sigma k; M + 1\sigma(k+1)$	$[2,01; 11,59)$	$[13851,54; 76132,46)$	Середній
$[M + 1\sigma(k+1); M + 2\sigma(k+1)$	$[11,59; 19,17)$	$[76132,46; 124573,18)$	Високий
$[M + 2\sigma(k+1); +\infty)$	$[19,17; +\infty)$	$[124573,18; +\infty)$	Дуже високий

Оскільки перевищення фактичного запасу платоспроможності над більшим з нормативних є обов'язковою вимогою до платоспроможності страховиків, то це перевищення свідчатиме про можливість виконання страхових зобов'язань.

При збільшенні розміру зібраних страхових премій знижується рівень платоспроможності страхових компаній, оскільки збільшується розмір страхових зобов'язань. Це підтверджує те, що запропонований підхід до удосконалення методики оцінки платоспроможності є більш вимогливим, однак результати свідчать про схожі якісні інтерпретації результатів.

Удосконалено методику оцінки платоспроможності страхової компанії шляхом побудови інтервалів значень показників рівня та запасу платоспроможності страхових компаній за «дуже низьким», «низьким», «середнім», «високим» та «дуже високим» рівнями.

Використання відібраних показників платоспроможності страхових компаній, заснованих на розрахунку за даними фінансової звітності страховиків, дозволить виявити тенденції до кумуляції та збільшення ризиків страховиків.

Розподіл страховиків за результатами оцінки показників платоспроможності за даними 2015 року наведено в табл. 2.

Отже, у табл. 2 найбільшу питому вагу мають страхові компанії з середнім рівнем платоспроможності (80 %) та середнім запасом платоспроможності (43,33 %), низький рівень платоспроможності мають 10 % страховиків, а 36,67 – низький запас платоспроможності,

високий рівень платоспроможності – 6,67 % страховиків, а 16,67 % – високий запас платоспроможності.

Таблиця 2

Розподіл страховиків за результатами оцінки показників платоспроможності за даними 2015 року

Шкала показника оцінки	Рівень платоспроможності страховика		Запас платоспроможності страховика	
	Кількість страхових компаній	Питома вага	Кількість страхових компаній	Питома вага
Дуже низький	–	–	–	–
Низький	3	10,00	11	36,67
Середній	24	80,00	13	43,33
Високий	2	6,67	5	16,67
Дуже високий	1	3,33	1	3,33
Усього	30	100	30	100

Наявність необхідності формування внутрішніх моделей управління платоспроможністю страхових компаній в умовах зміни внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування обумовлює уніфікацію процесу управління на основі оцінки показників платоспроможності. Оцінка та здійснення відповідних заходів підвищення платоспроможності страхової компанії передбачають формування комплексу заходів, як оперативних, так й стратегічних. В умовах змінного економічного середовища виникає невизначеність результату, що супроводжується виникненням ризику. Для стабілізації фінансового стану та формування бази послідовного розвитку необхідною умовою є розвиток і обґрунтоване функціонування ризик менеджменту.

Тому, програма заходів щодо підвищення платоспроможності страхової компанії формується відповідно до означених цілей. В основі розробки програми заходів щодо підвищення платоспроможності страхової компанії, виокремлено зовнішні (на рівні регулятора) та внутрішні (на рівні страхової компанії) заходи залежно від рівня впровадження; оперативних, тактичних й стратегічних, залежно від строку впровадження. Загальний перелік заходів щодо підвищення платоспроможності страхової компанії представлено в табл. 3.

Таблиця 3

**Програма заходів щодо підвищення платоспроможності
страхової компанії**

Залежно від рівня впровадження	Заходи залежно від строку впровадження	Характеристика
Внутрішні (на рівні страхової компанії)	Оперативні	збільшення ліквідних активів страховика; оптимізація розміщення страхових резервів;
	Тактичні	нарошення страхових премій; збільшення статутного фонду страховика; збільшення вільних резервів;
	Стратегічні	зменшення довгострокових зобов'язань та забезпечень; зменшення короткострокових зобов'язань та забезпечень; забезпечення підвищення участі перестраховиків.
Зовнішні (на рівні регулятора)	Оперативні	удосконалення нормативно-правового забезпечення
	Тактичні	адаптація національного законодавства до стандартів Solvency II
	Стратегічні	конвергенція міжнародних підходів до регулювання та забезпечення платоспроможності страхової компанії

Як видно з табл. 3, комплекс заходів підвищення платоспроможності страхової компанії можна шляхом здійснення оперативних, тактичних та стратегічних заходів.

Відповідно до необхідності покращення управлінського регулювання за діяльністю страхових компаній та моделювання процесу внутрішнього управлінського впливу на діяльність, сформовані наступні практичні рекомендації: автоматизувати процес діяльності страхової компанії та упровадити щоденне складання балансу та фінансової звітності страховика; досягти високого рівня стандартизації та уніфікації страхових послуг і процедур їх реалізації

клієнтам; здійснити впровадження ІТ-технологій оперативного обліку операцій з реалізації страхових послуг у численних операційних точках банку, а також бухгалтерського та страхового обліку операцій страхової компанії в цілому.

Список використаних джерел:

1. Притула Н. І. Кредитно-рейтингова оцінка як інструмент ринку цінних паперів: автореф. дис...канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Гроші, фінанси і кредит» / Н. І. Притула. – Х., 2008. – 20 с.

2. Офіційний веб-сайт Форіншурер. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/>

3. Про страхування: Закон України № 85/96-ВР від 07.03.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/-laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.

G 19

Бондаренко Євгенія Костянтинівна

*асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
ННІБТ «УАБС» Сумського державного університету
м. Суми, України*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

У статті розглядається обсяг та структура обсягу глобальних активів населення у світі: по регіонах та в цілому, а також в Україні. Проаналізовано кількість індивідуальних інвесторів на фондовому ринку України та у провідних країнах світу. Розглянуті основні напрямки інвестування коштів населення у інструменти фондового ринку.

Ключові слова: *фондовий ринок, індивідуальний інвестор, інструменти фондового ринку.*

В усіх розвинених економіках значну роль на фондовому ринку відіграє такий інвестор як населення. В Україні на даний момент є незадоволений попит на інструменти фондового ринку саме для фізичних осіб. У зв'язку із нестабільною ситуацією із банківською системою, зменшенням ставок за депозитами, та збільшенням ризиків вкладання коштів в даний інструмент, привабливість вкладень на фондовому ринку для населення зростає. Активізація діяльності

**ACTUAL ISSUES OF THE FINANCIAL MARKET FUNCTIONING
IN THE CONDITIONS OF THE CRISIS IN GLOBAL ECONOMY**

Edited by Associate Professor **D. Zavadska**, lecturer **S. Sheludko**

Imposed by lecturer **S. Sheludko**

Printed by ONEU, Odessa, Ukraine on acid-free paper.
Conventional printed sheets 8,38. Circulation of 100 copies
Preobrazhenska Str., 8 Odesa 26, conf.oneu@gmail.com

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ
СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Секція 1. «Банківська система України в епоху внутрішніх і зовнішніх потрясінь: теоретичні, організаційні та правові аспекти».

Секція 2. «Монетарна політика та регулювання: світовий досвід і вітчизняні перспективи».

Секція 3. «Регіональні виміри взаємодії фінансового ринку та реального сектору національної економіки».

Секція 4. «Теорія і практика обліково-аналітичного забезпечення розвитку суб'єктів господарювання та фінансово-кредитних установ».

Секція 5. «Світовий ринок і економіка України: Інтеграція та партнерство в кризових умовах».

Секція 6. «Теорія та історія соціально-економічного розвитку України та світу».

Секція 7. «Студентська секція».

*Мовою оригіналу
(українською та англійською)*

Відповідальні за випуск

Завадська Д. В.,
Шелудько С. А.

Форматування та комп'ютерна верстка

Шелудько С. А.

Підписано до друку 23.05.2017 р. (*Протокол № 12*)
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гранітура Times New Roman.
Ум. друк.арк. 8,38. Тир. 100 прим.
ОНЕУ, м. Одеса, вул. Преображенська, 8

Надруковано в друкарні ТОВ «ПромАрт»
61023, м. Харків, вул. Весніна, 12.
Тел. (057) 717-28-80 e-mail: promart_order@ukr.net